

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

15.04.2014 г.

Вестник Труд

✓ **Правителственият план за реиндустриализация: Нов лицензионен режим само при отмяна на стар**

Нов лицензионен или разрешителен режим за бизнеса ще може да се въвежда само ако се премахне друг, съществуващ в момента режим. Този принцип на работа е една от 20-те стъпки в екшън плана на правителството за реиндустриализация на българската икономика. Срокът за въвеждането му според проекта, с който "Труд" разполага, обаче е края на 2015 г.

Нововъведението е почерпено от опита на Великобритания. Там обаче действа принципът "Един нов режим срещу два отменени". Според екшън-плана ще продължи съкращаването на сроковете за получаване на лицензи и разрешителни. Освен стъпки за облекчаване на бизнес средата, документът предвижда да се увеличи държавната поръчка за обучение в инженерни и технически специалности. Приложена е статистика, от която се вижда, че младежите, които се дипломират с тези специалности, са 3 пъти по-малко от нуждите на бизнеса.

Държавата ще се ангажира и с посредничество между банките и бизнеса, за да подпомогне предприятията при кандидатстването им за кредити. Според плана трябва да бъде създадена институция за кредитна медиация, която да консултира фирмите от избора на заем, до кандидатстването, преговорите с банките и реструктурирането му.

"Такъв подход се прилага и в други европейски държави и има резултат", коментира пред "Труд" зам.-министърът на икономиката Анна Янева, която отговаря за реиндустриализацията. Тя обясни, че водеща роля при реализиране на идеята ще има Министерството на финансите. Според нея с посредничеството няма да се занимават експертите от ведомството, нито други служители от държавната администрация. Тази роля можела да изпълнява Българската банка за развитие.

От плана за реиндустриализация не става ясно кои отрасли кабинетът има намерение да финансира приоритетно. Яснота по този въпрос, който бизнесът определя като ключов, трябва да има в края на 2014 г. Дотогава министерството на икономиката трябва да напише стратегия, която да очертае секторите, в които българската икономика има преимущества. В същата стратегия ще залегнат проектите и програмите в областта на иновациите, които ще бъдат финансирани до 2020 г. За подпомагане на проекти на малки и средни фирми в Националния иновационен фонд през т.г. са предвидени 20 млн. лв., припомни Янева.

Вестник 24 часа

✓ **Цените падат и през март, осми месец с дефлация**

Цените продължават да падат и през март, но с по-малки темпове. Дефлацията спрямо февруари е 0,2%, а на годишна база - 2,3 на сто, съобщи вчера Националният статистически институт.

Това е осми пореден месец с намаление на потребителските цени. (Виж графиката - бел. ред.) Все пак годишната дефлация е спаднала, след като за февруари беше стигнала до 2,5 процента.

През март храните са поевтинели с 0,3%, показват данните на НСИ. Най-голям е спадът на цените на краставиците - 12,2%, и на листните зеленчуци - 10,6 на сто.

По-евтини са още каймата, свинското, рибата, брашното, захарта, олиото, лещата, кафето и газирани напитки. През март спрямо февруари поскъпване е имало на доматите - със 7,7%, зелето - с 3,3%, и цитрусите - с 2,8 на сто.

От нехранителните стоки е регистрирано намаление на обувките с 1,3%, на дизела - с 1,8%, и хладилниците - с 1,9 на сто.

Значително поевтиняване има и на земеделската земя през 2013 г. в някои райони, показват пък други данни на НСИ.

В Югозападна България цената се е сринала с 35 на сто или от средно 463 на 301 лв. за декар. Намаление от 1,9 процента има и на земеделската земя в Южния централен район, а в Североизточна България спадът е от 860 на 827 лв./дка.

Въпреки това статистиката отчита като цяло поскъпване на земята от 8,6% през 2013 г. до средно 594 лв. за дка.

Причината е голямо увеличение на цените в Югоизточния район. Спрямо предходната година нивите са поскъпнали с 11,7%, овощните насаждения - с 5,1 на сто, а постоянно затревените площи са поевтинели с 8,8 процента, твърди НСИ. Според техните данни средната рента е 38 лв. за дка.

Вестник Сега

✓ **БНБ отчете срив на чуждите инвестиции за първите два месеца на 2014 г.**

Статистиката отбеляза сериозен спад и при износа през януари и февруари

Сериозен срив на чуждите инвестиции в България през февруари отчете вчера БНБ. Тогава у нас са влезли едва 41.3 млн. евро. Това е със 72.9% по-малко в сравнение със 152.5 млн. евро през миналия февруари. Инвестициите са значително по-скромни и в сравнение с коригираните и завишени нагоре данни за януари, когато бяха отчетени 72.8 млн. евро. Така

за януари и февруари у нас са влезли общо 114.1 млн. евро. В сравнение с първите два месеца на миналата година, когато инвестициите са били 223.3 млн. евро, намалението е с 48.9%.

Това ясно показва, че тенденцията за свиване на чуждестранните инвестиции се задълбочава. За цялата минала година в страната ни влязоха 1.229 млрд. евро - със 17% по-малко спрямо 1.481 млрд. евро през 2012 г. Според едно от последните проучвания на Българската агенция за инвестиции чуждите компании разпознават страната ни, но я заобикалят. Непрекъснатите нападки към големи външни инвеститори - индустриални предприятия и търговски вериги, както и натискът срещу ЕРП-тата със сигурност засилват тревожната картина и карат потенциалните инвеститори да са предпазливи.

На фона на започналия растеж в Европейския съюз данните за България стават все по-притеснителни. Според управляващите оживлението на европейската икономика, инвестициите, износоът и вътрешното потребление ще доведат до по-висок растеж и у нас. Последната бизнес анкета на НСИ, за която "Сега" писа в събота, показва, че фирмите от индустрията смятат да намалят инвестициите си с 6%. Особено притеснителни са данните за частния сектор, който очаква да намали вложенията си за дълготрайни активи с 15.3%.

Изненадващо през януари и февруари статистиката отчете и сериозен спад на износа - с 5.9% общо за двата месеца в сравнение с година по-рано. Особено драстичен е спадът в експорта към т.нар. трети страни - с цели 14.2%. Засега няма и особено оживление при вътрешното потребление.

Данните рязко контрастират с изявленията на министъра на икономиката Драгомир Стойнев, който на няколко пъти декларира, че в Министерството на икономиката се разглеждат куп предложения на големи инвеститори за милиарди левове. "Работим по 33 проекта на стойност 2.2 млрд. лв., по които ще бъдат разкрити около 7100 нови работни места", заяви министърът миналата седмица. И допълни, че 6 от тях били за заводи. Става въпрос за инвеститори, поискали да получат т.н. клас А и съответно - облекчения от държавата.

На запитване на "Сега" кои са новите проекти, по които експертите на Стойнев работят, от ведомството обясниха, че от 2011 г. до момента са сертифицирани 34 проекта, които са свързани с различни видове производство, логистични паркове, болница, складови бази и др. В процес на сертифициране били 14 нови проекта за аутсорсинг, индустриални зони, машиностроене и електротехника, транспорт и логистика, ИТ, строителство.

За десетки нови проекти от месеци насам говори и вицепремиерът Даниела Бобева. По думите ѝ спадът на вложенията и свежите пари са най-големият проблем в икономиката на страната. "Правителството очаква 22 големи инвестиционни проекта за 1.7 млрд. лв. и 7 хиляди работни места. Да се надяваме, че дори малка част да се реализират, ще допринесат за икономическия растеж", каза Бобева на последната среща между бизнеса и правителството.

Част от големите проекти, които се изпълняват в момента, са свързани с модернизацията на ски фабриката в Чепеларе, на ремонтната база за самолети в София и др. Сред най-големите проекти, получили сертификат през 2012 г., е модернизацията на една от инсталациите в завода на "Девня Цимент", за която ще бъдат вложени 325 млн. лв. В края на същата година със сертификат за голям инвеститор се сдобива и търговицката "Тракия Глас България", която работи по проект за 298.8 млн. лв. Оттогава насам сертифицираните проекти са по-скромни. До февруари 2014 г. големите инвеститори са били 4, като най-голямото вложение е за 49.2 млн. лв. на "ЛУКОЙл Нефтохим" за изграждане на комплекс за преработка на тежки остатъци.

✓ Едва 10% от хората с увреждания работят

30%-40% от хората с намалена трудоспособност са назначавани във фирми след насърчителни програми, показват данни на Агенцията по заетостта

Едва 10% от хората с увреждания у нас работят, а недостъпната среда е най-честата причина за ниската заетост на тази група от обществото. Тези данни бяха съобщени на конференцията "Възможности за трудова заетост на хората с увреждания. Предизвикателства и перспективи", организирана от "Сега", Българската асоциация за рекреация, интеграция и спорт (БАРИС) и Британския съвет. Конференцията е част от проект, финансиран от ОП "Развитие на човешките ресурси", по който скоро ще заработи сайт за директна връзка на работодатели и хора с увреждания. Във форума се включиха зам. социалният министър Светлана Дянкова, председателят на социалната комисия в парламента Корнелия Нинова, посланикът на Великобритания Джонатан Алън, шефът на Агенцията за хората с увреждания Минчо Коралски, председателят на БАРИС Павел Савов и фондация "Светът на Мария".

Хората с увреждания у нас са около 1 млн., като 250 000 са в трудоспособна възраст, показват данните на Агенцията по заетостта. Когато бъдат включени в програмите за заетост в реалния сектор, 30-40% от тези хора намират реализация след приключването на насърчителните мерки. Когато обаче работодатели са общините, хората с увреждания почти никога не остават на работа след приключване на програмата, съобщи зам.-директорът на Агенцията по заетостта Николай Николов. От всички регистрирани в бюрата по труда безработни, 4% имат някакво увреждане. От включените в мерки за заетост и обучение 21 500 души, около 14% са с увреждания. Достъпната среда е сериозен проблем за тях, стана ясно от изнесената информация. Николов даде пример с конкурс в държавната администрация за стаж на хора с увреждания, при който 80% от класираните кандидати не са могли да започнат на спечелената от тях позиция, защото нямат условия и подходяща среда да стигнат до работата си.

Затрудненият достъп до работното място е и най-честото обяснение за ниската заетост при хората с увреждания, показва огласено на конференцията проучване на "Сега" и Българската стопанска камара. То е проведено през март сред 473 фирми. Данните бяха представени от Димитър Бранков, който обясни, че макар и без претенции за представителност, проучването отразява структурата на икономиката ни заради обхванатите фирми с различна големина от всички сектори. В половината от фирмите не работи нито един служител с увреждания. 23% от анкетиранияте фирми посочват, че имат до 4-ма такива служители. До 9 служители има в едва 10 на сто от предприятията. 67% от запитаните казват, че не са

отказвали да назначат хора с увреждания, но според Бранков процентът е толкова висок, защото фирмите нямат политика и възможност за назначаване на тези хора. В 67% от предприятията няма програма за социална отговорност, насочена към осигуряване на заетост на хора с увреждания. БСК е предложила малките и средните фирми да могат да купуват материали и услуги от специализирани предприятия, в които работят хора с увреждания, и това да се зачита вместо задължителното за големи фирми трудоустрояване на такива служители. Според Кодекса на труда във фирмите с над 50 работници работодателите трябва да определят подходящи позиции за хората с намалена работоспособност. Най-малко 10 от работниците във фирма с над 250 души трябва да са от тази група.

Шефът на социалната комисия Нинова припомни, че помощта за 23 хил. деца с увреждания се е повишила от 217 лв. на 240 лв. на месец. А чрез Националния план за действие по заетостта 26% от финансовия ресурс на държавата за активни мерки на пазара на труда е насочен към тази категория. Проблемите с ТЕЛК бяха сред основните, поставени от присъстващите на конференцията хора с увреждания. "В моя ТЕЛК пише, че имам 100% трайна неработоспособност. Но аз пея, пиша книги, работя като журналист. Трудно е да имаш отредена роля на неработещ", сподели 19-годишният Кристиан от Етрополе. Той предложи за хора, които могат да работят - макар и в количка или с помощни средства, - да се дава най-много до 70% неработоспособност. Реформата в издаването на ТЕЛК, започната преди три правителства, ще продължи наесен, обясни зам.-министърът Светлана Дянкова. В момента по въпроса има работна група, която трябва да изготви предложенията.

Късно е на 18 г. тепърва да търсим работа на тези хора, каза шефът на Агенцията за хората с увреждания Минчо Коралски. Той апелира децата с увреждания да бъдат интегрирани в нормални детски градини, защото "тогава ще започнем да разбираме различния". Коралски обяви, че агенцията ще започне инициатива "Произведено от хора с увреждания" - това да пише на всички продукти, произведени в специалните предприятия.

ВЪЗМОЖНОСТ

Посланик Алън обяви, че в посолството ще бъдат обявени 4-5 позиции за стажанти през лятото. "Огромното ми желание е да насърча хората от малцинствените групи, включително хората с увреждания, да кандидатстват", каза посланикът.

✓ ЕС отпуска още 7.8 млн. лв. за "Аз мога повече"

Заради огромния интерес към схемата "Аз мога повече" бюджетът ѝ ще бъде увеличен с допълнителни 7.8 млн. лв. за обучения. Такова решение е взел Комитетът по наблюдение по оперативната програма "Развитие на човешките ресурси", съобщиха от Агенцията по заетостта.

Тези пари обаче ще се разпределят към хората, които вече са подали документи, а нова сесия за кандидатстване няма да има. Причината е, че от предишната сесия има над 53 хиляди заявления, които чакат да бъдат одобрени. Срокът за провеждане на обученията ще се удължи с една година - до 31 август догодина. Всеки, който е подал документи и е одобрен, ще бъде лично уведомен за възможността да избере фирма за съответния курс.

Допълнителните средства ще стигнат за покриването на курсовете за повишаване на квалификацията на 8600 души като средно един курс струва около 900 лв. До момента по схемата "Аз мога повече" са отпуснати 100 млн. лева европейски средства, 99 660 работещи вече са получили ваучери, съобщават от агенцията. От тях 87 573 вече са завършили успешно курсовете към края на март. Изплатените средства към центровете за обучение са над 65.5 млн. лв.

За ваучери по схемата можеха да кандидатстват работещи на трудов договор, както и самонаетите. Безплатните курсове, включени в програмата, са за обучение по езици - английски, немски, френски, испански, усвояване на компютърни умения, познания в областите на икономиката и мениджмънта, както и готварство, фризьорство, маникюр, електронна търговия и други. Всички тези курсове се предоставят от т.нар. доставчици на обучение, които са лицензирани от Националната агенция за професионално образование и обучение и работят заедно с Агенцията по заетостта.

Вестник Капитал Daily

✓ Поредно свиване на преките инвестиции

Привлечените през февруари средства от чуждестранни компании са едва 41.3 млн. евро

Интересът на чуждестранните инвеститори към България продължава да намалява, показват данните на централната банка към края на февруари. Според статистиката на БНБ привлечените в страната от началото на годината преки инвестиции са наполовина по-малко в сравнение с миналата година. При това най-съществените входящи потоци идват от офшорни зони като Холандия и Британските Вирджински острови (виж графиката).

Трайно надолу

За периода януари-февруари 2014 г. нетните вложения на чуждестранни компании в България са на обща стойност 114.1 млн. евро, което се равнява на 0.3% от брутния вътрешен продукт (БВП). За сравнение, за същия период на 2013 г. инвестираните в икономиката на страната средства са били 0.6% от БВП, или 223.3 млн. евро. Свиването е още по-осезаемо в данните само за февруари – през втория месец на 2014 г. в България са влезли инвестиции за 41.3 млн. евро спрямо 152.5 млн. евро година по-рано.

Публикуваните от БНБ данни са предварителни и подлежат на ревизия, като практиката е обикновено измененията да са в посока нагоре. През последните месеци обаче данните очертават ясна тенденция на изтегляне на чуждестранните инвестиции от страната.

"Политическите проблеми от 2013 г., в която имяхме три правителства и станахме свидетели и на предсрочни избори, каквито не бяхме виждали от 90-те, предизвикаха шок в системата", коментира преди седмица икономистът от "Отворено общество" Георги Ангелов. В рамките на организираната от международната компания за застраховане и

управление на кредитен риск Soface Group конференция по управление на риска в София той подчерта ефекта от политическите събития върху икономиката на страната.

"В началото на 2013 г. наблюдавахме първите данни за увеличаването на заетостта за повече от четири години насам – към края на годината отново отчитаме спад", припомни той. Сходна динамика по думите му се наблюдава и в данните за преките инвестиции, които към края на 2012 г. и началото на 2013 г. даваха сигнали за начало на плавно нарастване, но в края на 2013 г. картината вече е друга. "През последното тримесечие на 2013 г. преките чуждестранни инвестиции са практически нула, т.е. колкото фирми са дошли, толкова са излезли", изтъкна икономистът.

Негативни сигнали

Индикатор за намаляващия интерес на чуждестранния бизнес към България е и фактът, че основното свиване е при вложенията в дялов капитал, които се приемат за израз на по-дългосрочни инвестиционни намерения от страна на международните компании. През януари-февруари 2014 г. обемът им е 42.3 млн. евро, или със 78% по-малко спрямо година по-рано. От началото на годината излизането си от страната обявиха няколко големи международни играча, сред които например германската верига магазини от типа "направи си сам" Praktiker, белгийската група за търговия на дребно Delhaize (собственик на магазините "Пикадили") и френската банка Credit Agricole.

Същевременно инвестициите, които БНБ категоризира като "друг капитал", отчитат нарастване до 47.2 млн. евро спрямо 2.1 млн. евро преди година. В тази група се включват вътрешнофирмените заеми, отпуснати от чуждестранните компании на българските им дъщерни дружества. Данните обаче не дават информация дали това финансиране е с търговски характер, или е с цел инвестиции и повишаване на производствения потенциал.

Статистиката на платежния баланс също показва негативни стойности. През февруари централната банка отчита дефицити и по текущата, и по финансовата сметка – в размер съответно на 107.3 млн. евро (при 416.3 млн. евро година по-рано) и на 169.5 млн. евро (при 121.9 млн. евро за февруари 2013 г.). В първите месеци на годината текущата сметка традиционно е на минус, като основната причина е отрицателното салдо по търговския баланс, което за февруари е -200.1 млн. евро, посочват от БНБ.

✓ **Пътищата и интернет - приоритет при европарите за селата**

Проектите с традиционни за региона отрасли ще са с предимство

Изграждането на пътища и осигуряване на широколентов интернет на местата, където такъв няма, са двата основни приоритети в програмата за развитие на селските райони за общинските проекти. Това е съобщил зам.-министърът на земеделието Явор Гечев на среща с местните власти в Пловдив, става ясно от съобщение на агроведомството. До 2020 г. по общинските мерки е предвиден бюджет от около 630 млн. евро, който е съпоставим с този в настоящата програма. Разликата е, че се разширява обхватът от възможни инвестиции и кандидати.

Инвестициите - основно в пътища

В следващата програма се предвижда основна част от инвестициите да са насочени към изграждане и ремонт на пътища, е съобщил Явор Гечев по време на съвместно заседание на регионалния съвет по развитие и координационния комитет на Южен Централен район в Пловдив. При строителството им обаче ще бъде задължително да се полагат и инсталации за широколентов интернет в селата, където такъв няма, съобщиха още от агроминистерството. Другата новост е, че при класирането на проектите ще се обръща внимание на спецификите на отделните региони. Така например, ако дадена община има традиции и възможности за развитие на туризъм, приоритет ще се дава именно на такива проекти. В настоящата програма общините най-често кандидатстват за ремонт на пътища, ВиК и облагородяване на паркове, площади и др.

Без графици за прием на проекти

Досегашната практика на фонд "Земеделие" в началото на годината да бъдат публикувани графици по месеци с прием на проекти по програмата ще бъде прекратена, е съобщил още зам.-министърът на земеделието. При следващата програма ще се публикуват заповеди за прием на бизнес планове по отделните мерки, като след това започва и подаването на заявления. Ще се прекрати и възможността да се предоставят аванси по проекти преди извършване на обществените поръчки, каквато практика се ползваше през последните години за "спасяване" на европари, които може да бъдат загубени. Причината за тази мярка е, че авансите се дават на база прогнозни стойности. В някои случаи се постига по-ниска цена при самата обществена поръчка и по този начин се надвишава прагът на допустимото предварително плащане от 50%.

Заради открити проблеми при точно такива плащания през есента на миналата година Европейската комисия изпрати писмо до България, с което предлага да се направят финансови корекции на програмата. В момента България оспорва искането пред помирителна комисия.

Земеделското министерство вече е изготвило първия проект на програмата за развитие на селските райони, която трябваше да стартира от началото на годината. Все още не са приключили преговорите с Брюксел по нея и не е ясно кога ще започне да действа. Агроведомството се надява това да се случи до септември, но шансовете са малки заради европейските избори и заради факта, че е необходимо да се изготвят редица нови наредби, за да започне фактическият прием на проекти.

✓ **България се нуждае от добро управление и активни предприемачи**

Петер Курер, член на стратегическия комитет на Schoenherr пред "Капитал Daily"

Визитка

Петер Курер е член на стратегическия комитет на централноевропейската адвокатска кантора Schoenherr от 2010 г. Преди да поеме тази консултантска позиция, той работи като бизнесмен и адвокат. В периода 2008-2009 г. е

председател на борда на директорите в швейцарската инвестиционна банка UBS, към която се присъединява през 2001 г. като генерален съветник. Курер е специалист по сливания и придобивания, както и по корпоративно право. Той беше един от специалните участници в организирания от "Капитал" в началото на април първи Wealth Management Forum.

Кои са най-големите рискове пред глобалната икономика в момента?

Смятам, че има редица рискове. В Европа има нисък растеж. Относително слаб е и растежът в региона на Централна и Източна Европа, който обичайно се представяше по-добре от Европа, а сега е намалал до около 2%. Наблюдаваме известна нестабилност на развиващите се пазари, в частност в Китай, където виждаме нарастване на корпоративния дълг. Имаме една доста проблемна страна в лицето на Япония, която не може да излезе от проблемите си. Единственият двигател на растежа е лесният достъп до средства благодарение на печатането на пари. Имаме политически рискове в Близкия изток, Украйна, Турция, части от Африка, части от Южна Америка. Налице са и лошо управление и корупция в много страни. А държавите не могат да процъфтяват, ако нямат добро управление и ако не изкоренят корупцията. И освен това наблюдаваме и процес на фрагментация на света, в който бариерите между страните се вдигат, вместо да намаляват.

Кой от всички тези фактори може да бъде най-катастрофален?

Най-вероятно потиснатият растеж. Но не мисля, че предстои някакво голямо катастрофично явление от типа на Lehman. В дългосрочен план обаче високите равнища на публичен дълг в САЩ, в Япония и в части на Европа биха могли отново да доведат до сериозни проблеми.

Кой е правилният начин да се управляват тези купища дълг по света? Като че ли никой не иска да го отписва и постоянно наблюдаваме преобразуването му в частен, в публичен, в спасителни пакети или в други мерки?

Не мисля, че има единствен правилен начин. Ако погледнем САЩ – може би те биха могли да се справят с него в следващите 10 до 15 години, защото са толкова силна икономика. Друг сценарий е този, който наблюдаваме в Япония през последните 20 години и който смятам, че ще продължи, при който икономиката продължава да се свива. По-малките икономики, които нямат силата на САЩ за възстановяване или на Япония, просто ще фалират или ще предприемат реорганизиране като Гърция. Такова нещо ще видим например в Аржентина, както и на други места. Така че имаме три сценария – справяне чрез растеж, удържане с цената на известна инфлация и реструктуриране.

Споменавате инфлацията, но едно от нещата, които притесняват много икономисти и инвеститори по света в момента, е обратният процес – смятате ли, че заплахата от дефлация е реалистична?

Интересното е, че очевидно политиките и централните банки в много страни искат да генерират инфлация, тъй като това индиректно намалява дълга. Така че наливат пари, но това всъщност не води до инфлация. Погледнете Япония – те опитват да постигнат 2% инфлация, но са далеч от тази цел. Смятам, че можем да се върнем към стабилен и здравословен растеж само ако открием начин да се освободим от всичкия този дълг, ако регулациите бъдат намалени, ако разрешим проблемите като корупция и лошо управление. Тогава растежът ще е много по-силен и инфлацията ще се върне и призракът на дефлацията ще изчезне.

А няма ли опасност централните банки и правителствата да действат срещу това?

Глобално всичко обичат да говорят, в различни формати – G20, G8 или G7, но като се стигне до действия, всеки политик е избран локално, а не от глобалната общност – така че те гледат интересите на собствените си избиратели. Това е и причината да има много малко координация на глобално равнище отвъд разговорите.

Каква е според вас стратегията за развиващите се страни – ще опитат ли да направят валутите си по-конвертируеми, за да извлекат по-големи ползи от търговията си, и дали китайският юан ще се превърне в своеобразна световна валута – реалистична стратегия ли е това?

Всяка страна има различна стратегия, но Китай определено предприема всички стъпки за конвертируемост. Те обаче имат ясен дългосрочен план. Докато, ако отидете в други страни, като например Индия, виждате просто бъркотия. Така че смятам, че всичко наистина зависи от самата страна. Но действително, един развиващ се пазар се нуждае от разумна, рационална политика, отвореност към това да се изкорени корупцията – знаете, в момента Китай предприема сериозни мерки по отношение на корупцията – както и към подобряването на управлението. Страните, които съумеят да направят това, ще имат успех. Останалите ще срещнат проблеми.

В исторически план Китай е доста непрозрачна страна и чуждестранните инвеститори често не се доверяват на публикуваната статистика – мислите ли, че кризата ще ги принуди да бъдат по-прозрачни?

Те мислят дългосрочно и са наясно с този проблем. Не смятам, че настоящата криза ще го разреши, но в дългосрочен план те ще опитат да подобрят прозрачността си.

Каква стратегия трябва да предприеме малка страна като България или друга регионална държава, за да се защити от външни рискове?

Първото нещо определено е да установи добро управление, т.е. да има управление, на което може да се разчита. Да изкорени корупцията. Да убеди предприемачите си да действат като предприемачи, а не да инвестират средствата си в активи без стойност – така че да може да създават заетост. И четвъртото нещо е да имате ясна идея кои сектори на икономиката искате да подкрепяте – дали ще бъде селско стопанство, текстилна индустрия, фармацевция и химия – и оттам нататък да полагате усилия в тази посока, да опитвате да бъдете иновативни. Ако разрешите тези проблеми – управление, корупция, предприемачество и иновации в определени области, тогава чуждестранните инвестиции ще дойдат и ще можете да изнасяте продуктите си и всичко ще е наред.

За късмет всички тези неща са трудни и няма много хора, които да ги направят...

Мисля, че ви трябва няколко добри лидери, които да вярват в страната – това е най-важното.

Колко време отнема на една страна да направи този преход от възприемана като сравнително корумпирана и зле управлявана до относително успешна пазарна демокрация?

Погледнете например Колумбия, която го постигна за около осем години. Така че и вие бихте могли да го направите за няколко години. Това не е безкраен процес, особено за сравнително малка страна.

Очаквате ли още проблеми в Европа?

Различно е. Испания е в много трудна ситуация, безработицата все още е много висока, въпреки че има известно подобрение. Във Франция също има сериозни проблеми, макар и по друг начин. Това са страните, които са най-засегнати.

Нужна ли е фундаментална промяна в организацията на ЕС и на паричния съюз?

На първо място мисля, че ЕС също се нуждае от ново управление – в момента съюзът е твърде далеч от хората. Предстоят избори за Европейски парламент и вероятно ще видим голям протестен вот за десните партии, които ще спечелат доста депутатски места. Това са хората, които са разочаровани. Докато еврократите са прекалено далеч от хората, правят живота твърде сложен. Има и слабости в институциите.

Що се отнася до еврозоната – съгласен съм, че беше допусната такава грешка, и помня кога, спомням си дебатите тогава. Икономистите предсказаха точно какво ще се случи, че цялата тежест ще бъде платена от слабите страни, които, общо взето, са южните страни – Италия, Испания, Португалия – всички те платиха скъпо, тъй като не успяха да се приспособят. Така че смятам, че да – имаме нужда от фискален съюз, от банков съюз и т.н.

А постижимо ли е това от политическа гледна точка?

Личното ми мнение е, че да. И не. Не смятам, че еврото ще се срине – ще оцелее, но ще станем свидетели на много години, ако не и десетилетия, на допълнителни корекции. И ще трябва да видим известна промяна на политическите нагласи в посока на фискалния съюз.

Споменахте, че е нужна по-малко регулация, но има и мнения, че голяма част от проблемите са били причинени от недостатъчно регулиране – как бихте ги оборили?

Очевидно е, че се нуждаем от регулации, но от правилните. Това означава регулации, които са добре обмислени, наистина решават проблемите. Докато това, което наблюдаваме в момента, е натрупване на нови регулации, но няма например изтегляне на остарелите правила, т.е. не се получава прочистване. И също така ни трябва добри регулации, а в момента има и много лоши.

Трябва ли това да се случва на глобално равнище?

Мисля, че да, тъй като в почти всички страни цената на регулациите се увеличава.

✓ Индустриалното производство в ЕС е нараснало през февруари

Южните членки на еврозоната и Германия отчитат най-добри резултати

Индустриалното производство в еврозоната е нараснало в рамките на предварителните очаквания през февруари, като повишението е било движено основно от търсенето на междинни и недълготрайни стоки. Фабриците във валутния съюз са повишили производството си с 0.2% на месечна база, докато в целия Европейски съюз ръстът е бил с 0.4%, показват данните на Евростат. В сравнение с февруари 2013 г. повишението е със съответно 1.7 и 2.1% в двете зони.

Плавно възстановяване

На месечна база подобрението в еврозоната се дължи на ръста в производството на междинни и на недълготрайни потребителски стоки. Същевременно производството на капиталови стоки е останало без промяна, а при трайните стоки и енергията има от над 1%.

Постепенният ръст на индустриалното производство подкрепя очакванията за заздравяване на икономическото възстановяване в региона. "Вероятно стабилният, макар и невпечатляващ ръст на индустрията през първото тримесечие е спомогнал за повишаване на брутния вътрешен продукт. Очакваме икономическия растеж през първите ти месеца на годината да достигне 0.4% на тримесечна основа. Условието за европейските производители обаче все още съвсем не са лесни", коментира пред Reuters Хауърд Арчър, главен икономист за Европа в IHS Global Insight. Икономиката на еврозоната излезе от рецесия през второто тримесечие на 2013 г., а през четвъртото постигна ръст от 0.3%. Първите официални оценки за БВП се очакват на 15 май, като Европейската комисия прогнозира икономически ръст от 1.2% за цялата 2014 г.

Стабилизация в периферията

Икономическата ситуация в южните членки на еврозоната, които постраднаха най-тежко от дълговата криза и мерките за бюджетни икономии, е продължила да се подобрява през втория месец на годината. В сравнение със същия месец на миналата година индустриалното производство е нараснало с 4.1% в Португалия, 3.2% в Испания и 1.4% в Гърция, която през миналата седмица се върна на международните пазари за финансиране за пръв път от 2010 г.

Най-голямата икономика в региона - Германия, отчита покачване на индустриалното производство на годишна база с 4% през февруари след постигнатите предишния месец 4.1%. Втората и третата по големина икономики - Франция и Италия, дават по-смесени сигнали. В Италия индустриалното производство е нараснало през първите два месеца на годината, а във Франция през февруари намалява след покачването през януари. В България индустриалният растеж се е забавил до 0.7% след 1.8% през януари, показват данните на Евростат.

✓ Пазарът на ниви започва да изсветлява

Офшорките се разделят с придобитите терени

Цените на земеделски земи ще вървят надолу

Офшорките, които притежават земеделски земи у нас, трябва в най-скоро време да се разделят с напазаруваните терени, а собствеността върху нивите ще изсветлее максимално. Това са само част от резултатите, до които ще доведат приетите промени в Закона за собствеността и ползването на земеделските земи. Депутатите предвидиха ниви у нас да не се притежават от търговски дружества, които пряко или косвено са собственост на компании, регистрирани в офшорни зони. Освен това законът предвижда офшорки да не притежават земеделски земи, което ще ги принуди да се освободят от терените, които вече са придобили в периода, когато не е съществувала подобна забрана от закона.

Не е тайна, че у нас има доста подобни собственици на ниви. На практика

от промените ще пострадат мнимите „инвеститори“

които през последните години използваша възможността да инвестират в земеделските земи финансови средства с неясен произход, коментират експерти от бранша.

Освен това законът предвиди при покупката на земя от чужденци да се поставят изисквания за уседналост в страната от пет години. „Трябва да има ограничения по отношение на притежаването на земи от чужденци“, коментира за „Монитор“ Радослав Христов, зам.-председател на Асоциацията на зърнопроизводителите в България. Почти няма държава в света, която да не си защитава територията, земеделската земя не е обикновена стока и не може да се третира само като средство за развиване на аграрно производство. „За мен като производител не е без значение дали колегата до мен ще бъде българин или малтиец - коментира още той. - Предпочитам да е българин, мисля, че сме достатъчно кадърни и можем да произвеждаме не по-лошо, отколкото останалите.“ Според него е доста спекулативно, че земята се обработва от българи, независимо чия собственост е, защото вече има чужди фирми, които си внасят и работна ръка, макар че у нас има достатъчно безработни механизатори.

Нашата конституция определя, че земята е „национално богатство“. За да се възпроизвежда това богатство, правилата, свързани със собствеността и ползването на земите, трябва до възможно най-висока степен да гарантират, че земята ще бъде в ръцете на тези, които наистина имат намерението да я стопанисват, смятат хората, които се занимават реално с аграрно производство

Ограничаването на правото на чужденци да купуват земеделска земя е бариера пред чисто спекулативния интерес към него през последните години.

Освен това ще се сложи край на финансовия балон на пазара на ниви, който се надуваше опасно от спекуланти.

Очаква се в най-скоро време пазарът на земеделска земя да се нормализира и да достигне стойности, близки до реалните. В момента страната ни е раздробена на много малки парчета, а средният размер на парцела в България е едва 5,5 дка. Освен това липсват ефективни напоителни системи, а само върху 2% от терените са запазени изградените преди години тръбопроводи.

[Investor.bg](#)

✓ 630 млн. евро са предвидени за общините по новата програма за селските райони

В новата програма общините ще трябва да обърнат по-сериозно внимание и на подхода ЛИДЕР, съветват от агроминистерството

По новата Програма за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 за общински проекти са предвидени около 630 млн. евро. Това съобщи зам.-министърът на земеделието и храните Явор Гечев в Пловдив, цитиран от агроминистерството.

„В новата програма общините ще трябва да обърнат по-сериозно внимание и на подхода ЛИДЕР*. По него ще бъдат заделени 5% от целия бюджет на ПРСР,“ заяви зам.-министър Гечев. Той посочи, че подходът ЛИДЕР ще бъде изключително важен и за така наречените „бели петна“ (обработваема земя, към която собствениците не са проявили интерес).

Предвижда се през новия програмен период тези територии да могат да се възползват от ЛИДЕР и от мултифондово финансиране, е заявил Гечев.

За да може да се осигури яснота и сигурност в работата на общините, от следващата година няма да има индикативни графици за прием по мерки от ПРСР, а направо ще се публикуват заповеди за прием. По този начин всяка една общинска власт ще може да се подготви, като знае кога точно ще се състоят приемите по отделните мерки.

„Ръководството на МЗХ има политическата воля да се справи с натрупаните през последния програмен период проблеми по отношение на общинските проекти. За тази цел в новата програма авансовите плащания по общинските проекти ще се извършват едва след приключването на процедурите по обществените поръчки“, съобщи ресорният зам.-министър.

Според експерти е възможно на България да бъдат наложени санкции от Брюксел заради авансовите плащания към общините.

Гечев поясни още, че най-голям поток от средства ще се насочи към изграждането на пътища. В този случай задължително ще се полагат и инсталации за широкополосов интернет.

*Основната идея на подхода ЛИДЕР се основава на разбирането, че поради разнообразието на селските райони в Европа, стратегиите за развитие са по-ефективни, ако се прилагат на местно ниво от местните участници. Мерките са насочени към местните инициативни групи (МИГ), физически и юридически лица, неправителствени организации и

общини. Местните групи финансират индивидуални проекти, създадени и изпълнени от местни партньори в отговор на конкретни местни проблеми.

✓ Чобанов: Правителството се фокусира върху проблемите на бизнеса

Приоритет на кабинета са финансовата стабилност и дългосрочната устойчивост на публичните финанси, посочи министърът

Правителството се фокусира през последните месеци както върху социалната политика, така и върху проблемите на бизнеса, като усилията са насочени към намаляване на административната тежест и облекчаване на регулаторните режими.

Това посочи пред екипите на Международния валутен фонд (МВФ) и Световната банка (СБ) министърът на финансите Петър Чобанов, който е на среща с представители на двете международни институции, инвестиционни банки и рейтингови агенции във Вашингтон.

"Предвижданата в средносрочен период благоразумна фискална политика на намаляване на бюджетния дефицит с умерени стъпки е израз на управленската воля за спазване на фискалната и бюджетна дисциплина", подчерта финансовият министър пред ръководителя на мисията на МВФ за България Мишел Шенън.

В разговорите си с висшия ръководен екип на СБ в лицето на вицепрезидента Лаура Тък, директора за Централна Европа и Балтийските държави Мамта Мурти, изпълнителния директор на холандската група в СБ Франк Хеемскерк и ръководителя на българския офис Маркус Репник министърът изтъкна още: "Приоритет на правителството по отношение на фискалната и бюджетната политика е да се гарантира финансовата стабилност и дългосрочната устойчивост на публичните финанси", предава БТА.

На срещата си министър Чобанов и Лаура Тък изразиха задоволство от подобряването и развитието на партньорските отношения. Декларирана бе и увереност, че при предстоящата систематична диагностика за страната, която банката планира да извърши в тесни консултации с правителството, частния сектор и други участници, ще бъде идентифициран набор от избрани приоритетни области като отправна точка за бъдещи консултации и сътрудничество.

Българският министър на финансите отбеляза още, че през периода 2015-2017 г. със средствата от Европейския съюз (ЕС) ще продължи подкрепата за развитието на ключови национални политики в областта на образованието, заетостта, развитие на конкурентоспособността на икономиката, здравеопазване и други приоритетни за страната сектори.

България си сътрудничи със СБ и по линия на възмездните консултантски услуги с цел повишаване на усвояването на средствата от ЕС. Страната ни се възползва от високата експертиза на международната институция във водния сектор чрез разработване на Стратегия за развитие и управление на ВиК сектора за периода 2014-2023 г. и получава съдействие в областта на иновациите и пътищата.